

موسسه علمی
انتشارات سنا

سرمهول

سلامت دهان و سلامت جامعه

مؤلف: نازنین چوپانی

• مدیر گروه تألیف: محمد جواد قدیری فرد

مؤسسه علمی انتشاراتی

فهرست مطالب

- فصل اول: کلیات بهداشت عمومی..... ۷
- فصل دوم: سلامت و بیماری..... ۸
- فصل سوم: شاخص‌های سلامتی..... ۱۱
- فصل چهارم: بهداشت برای همه و مراقبت‌های بهداشتی اولیه..... ۱۴
- فصل پنجم: سطوح مراقبت‌های بهداشتی..... ۱۸
- فصل ششم: نقش سازمان‌های فراملی در توسعه سلامت..... ۱۹
- فصل هفتم: کلیات بهداشت محیط..... ۲۱
- فصل هشتم: بهداشت دهان و دندان..... ۲۲
- فصل نهم: مروری بر واژه‌های رایج در بهداشت عمومی..... ۲۷
- فصل دهم: مدل‌های اکولوژیک در ارتباط با علیت بیماری‌ها..... ۳۰
- فصل یازدهم: غربالگری..... ۳۱
- فصل دوازدهم: انواع مطالعات اپیدمیولوژیک..... ۳۵
- فصل سیزدهم: وضعیت موجود نظام مراقبت بیماری‌های واگیر..... ۳۸
- فصل چهاردهم: سطوح پیشگیری..... ۳۹
- فصل پانزدهم: بررسی و کنترل همه‌گیری‌ها..... ۴۱
- فصل شانزدهم: واکسیناسیون..... ۴۲
- فصل هفدهم: جمعیت‌شناسی پزشکی..... ۴۵
- فصل هجدهم: تغذیه با شیر مادر..... ۴۶
- فصل نوزدهم: بهداشت روان..... ۴۸

فصل ۲

سلامت و بیماری

تعریف سلامت (نرمال) از دیدگاه آماری

معمولاً بر اساس توزیع فراوانی، افراد را به دو جمعیت طبیعی و غیرطبیعی (بیمار و سالم) تقسیم می‌کنند. به فراوان ترین رویداد یا عادی‌ترین حالت طبیعی اطلاق می‌شود. در الگوی آماری تمام مقادیر کمتر و بیشتر از دو انحراف معیار از میانگین غیر طبیعی است (با فرض توزیع نرمال). از معایب این تعریف این است که تمام صفات تابع توزیع نرمال نیستند.

طیف سلامتی

در نهایت نمی‌توان مرزی به این سلامت و بیماری در نظر گرفت پس بهتر است برای سلامتی طیفی در نظر بگیریم که یک طرف آن سلامت کامل و در طرف دیگر مرگ وجود دارد.

تعریف سلامت Health

حالا بریم ببینیم طبق تعریف سازمان جهانی بهداشت who ما چقدر سالمیم: سلامتی یعنی برخورداری از آسایش کامل جسمی، روانی و اجتماعی و نه فقط نداشتن بیماری و نقص عضو. تعریف سازمان جهانی بهداشت از سلامتی، یک تعریف ایده‌آل و عملاً دست‌نیافتنی است چون با این تعریف نمی‌توان فردی را پیدا کرد که در هر سه بعد جسمی، روانی و اجتماعی کاملاً سالم باشد. حالا کیا سالمند دست‌ها بالا.

به هر حال نهایتاً باید گفت مفهوم سلامتی مطلق نبوده و نسبی است و هر فرد در مقایسه خود با گذشته خود و یا با دیگران آن را معنی می‌کند و پس مفهوم سلامتی در زمان‌ها و مکان‌های مختلف ممکن است متفاوت باشد.

مرگ

سلامت کامل

سلامت نسبی بیماری غیرآشکار بیماری خفیف بیماری متوسط بیماری شدید بیماری کشنده با عوارض

الگوهای تغییر رفتار

هدف نهایی در آموزش بهداشت به جامعه تغییر رفتار جامعه است. آموزش بهداشت تلاش می‌کند فاصله بین آگاهی و عمل را پر کند. هدف اصلی ارتقای سلامت و فعالیت‌های مرتبط با آن: توانمندسازی مردم با هدف تغییر شیوه زندگی است.

آموزش‌های بهداشت در سطح فردی موثرتر است.

مدل باور سلامتی: بر اساس این الگو احتمال در پیش گرفتن رفتار بهداشتی بستگی مستقیم به دو تحلیل دارد: اول برداشت فرد از میزان خطری که او را تهدید می‌کند و دوم تحلیل فرد از منافع و موانع عمل بهداشتی.

عواملی که در یک فرد از خطری که او را تهدید می‌کند تاثیر می‌گذارد:

حساسیت درک شده: بدانند که در خطر فراوان در مورد این رفتار غیر سالم هستند.

شدت درک شده: بدانند اگر این رفتار را عوض نکنند به قیمت گرانی از نظر اقتصادی و جانی برای آنها تمام خواهد شد.

خودکارآمدی: اطمینان و باور داشتن فرد به توانایی‌های خود برای انجام یک رفتار.

الگوی برنامه ریزی پریسید - پروسید: الگوی پریسید پروسید معروفترین و رایج ترین الگوی برنامه‌ریزی در زمینه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت است. این الگو با کیفیت زندگی افراد جامعه آغاز می‌شود این الگو از دو بخش پریسید و پروسید تشکیل شده است. به طور کلی در این قسمت پریسید به پرسش‌ها پاسخ

مداخلات ارتقایی

مداخلات پیشگیری کننده

مداخلات درمانی

مداخلات باز توانی

جامعیت خدمات

آموزش بهداشت جز PHC نیست.

اجزای مراقبت‌های بهداشتی اولیه

• آموزش بهداشت (آموزش درباره مشکلات معمول بهداشتی پیش‌گیری و روش‌های کنترل بیماری‌ها)

• بهبود تغذیه

• دسترسی به آب آشامیدنی سالم و بهسازی محیط

• بهداشت مادر و کودک و فاصله‌گذاری بین موالید

• واکسیناسیون بر علیه بیماری‌های عفونی قابل انتقال در دوران کودکی

• پیشگیری و کنترل بیماری‌های عفونی (بیماری‌های عفونی آندمیک محلی)

• درمان بیماری‌های معمول و جراحی‌ها

• دسترسی به داروهای اساسی

در حال حاضر در ایران علاوه بر ۸ جزء مراقبت‌های بهداشت دهان و دندان و تا حدودی مراقبت‌های بهداشت روانی نیز به مردم ارائه می‌شود. البته تعریف از خود نباشه...